

شرح خدمات طرح پژوهشی:

بررسی اثرات مهاجرت بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی استان

بیان مسئله:

در طول تاریخ، مهاجرت یکی از سازوکارهای اصلی در توزیع فضایی جمعیت بوده و اهمیتش تا جایی برآورد شده است که گفته می شود هیچگونه سیاستگذاری مرتبط با جمعیت را نمی توان فارغ از جریانها و روندهای مهاجرپذیری و مهاجرفرستی شهرها، مناطق و کشورها به صورت موفقیت آمیز صورت داد. جریان مهاجرت تحت تاثیر عوامل محیطی، اقتصادی، سیاسی و... شکل می گیرد و از سوی دیگر، تاثیرات عمیق فرهنگی، اجتماعی، اقتصادی، امنیتی، زیست محیطی و... بر جوامع مبدأ و مقصد بارگذاری می کند.

توسعه صنعتی استان یزد طی سالهای اخیر باعث تغییر الگوی سنتی مهاجرت در این سرزمین شده است و موجی از مهاجران بین استانی در سطوح کارگری و خدماتی را روانه کارخانجات و واحدهای صنعتی بزرگ و کوچک این منطقه کرده است؛ ضمن آنکه حضور دیرینه اتباع بیگانه، به ویژه مهاجران افغانستانی هم به بخشی نسبتاً ثابت از ترکیب جمعیتی استان تبدیل شده است. در کنار این جریان مهاجرپذیری، روندهایی از مهاجرفرستی به ویژه در سطح نخبگان علمی و اجرایی نیز مشاهده می شود. مسئله اصلی در این میان آن است که تاثیرات هرکدام از این دو جریان در ابعاد اقتصادی، فرهنگی-اجتماعی، سیاسی-امنیتی، زیست محیطی و... چه می تواند باشد؛ مهمتر آنکه چگونه باید این تاثیرات مطلوب و نامطلوب را به نحوی مدیریت نمود که فرایند توسعه همه جانبه و پایدار استان تسهیل شود.

بخش مقدماتی مسئله به تشریح وضعیت گذشته و فعلی نظام مهاجرت در استان بر می گردد تا روشن شود که مخزن جمعیتی استان از نظر کمی و کیفی چگونه از این جریان تاثیر پذیرفته است. در ادامه نیز ضمن تبیین تاثیرات مثبت و منفی سازوکار مهاجرت، ضروری به نظر می رسد که به تدوین نقشه راه و همچنین برنامه راهبردی و عملیاتی به منظور تقویت آثار مثبت مهاجرت و همچنین مهار یا خنثی سازی تاثیرات منفی این پدیده بر توسعه همه جانبه و پایدار استان اختصاص یابد تا تمامی ابعاد این مسئله به روشنی شکافته و تحلیل شده باشد.

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان یزد

شرح خدمات طرح:

- ترسیم دقیق و مستند از وضعیت گذشته و کنونی (ظرف ده سال گذشته) از مهاجرپذیری استان (شرایط کمی و کیفی به تفکیک شهرستانها و مناطق)
- تشریح وضعیت گذشته و کنونی (ظرف ده سال گذشته) از مهاجرفرستی استان (شرایط کمی و کیفی به تفکیک شهرستانها و مناطق)
- ردگیری و معرفی روندهای گذشته در زمینه مهاجر پذیری و مهاجرفرستی استان
- طراحی مدل بومی و بهینه برای تحلیل تاثیرات همه جانبه پدیده مهاجرت بر ابعاد مختلف نظام توسعه استان بر اساس الگویابی از تجارب برتر ملی یا بین المللی
- معرفی تاثیرات مثبت و منفی هرکدام از جریانهای مهاجرپذیری و مهاجرفرستی استان تاکنون از جنبه های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، زیست محیطی و... بر اساس مدل بومی طراحی شده
- برآورد پیامدهای منفی و ناخواسته هرکدام از جریانهای مهاجرپذیری و مهاجرفرستی استان در آینده بلندمدت استان از جنبه های مختلف سیاسی، اقتصادی، اجتماعی، امنیتی، زیست محیطی و... بر اساس مدل بومی طراحی شده
- تهیه برنامه راهبردی برای تقویت آثار مثبت مهاجرت و خنثی سازی آثار منفی آن بر روند توسعه بلندمدت استان
- تهیه برنامه عملیاتی برای اجرای راهبردهای پیشنهادشده در برنامه استراتژیک
- طراحی فرایندها و ساختارهای ضروری برای اجرای برنامه عملیاتی مدیریت مهاجرت در استان

مدت اجرای پژوهش تا پایان سال ۱۴۰۰ تعیین می گردد.

هزینه اجرای پژوهش **۱۰۰۰ میلیون ریال** برآورد می گردد. (که متناسب با آیت های پیشنهادی مشاور می تواند تغییر یابد).